

Sisyrinchium chilense

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Sisyrinchium* is afkomstig uit het Oudgrieks en werd door Theophrastus gebruikt voor een bolgewas, mogelijk een soort uit de *Iris* familie of een verwante plant. De precieze etymologische betekenis is onzeker, maar een mogelijke interpretatie is een verwijzing naar varkens die de wortels van de plant opeten. De soortnaam *chilense* is een directe verwijzing naar de *herkomst* van de plant, namelijk Chili. De plant werd voor het eerst wetenschappelijk beschreven door William Jackson Hooker.

Taxonomie

Sisyrinchium chilense behoort tot de eenzaadlobbigen (*Monocots*) en maakt deel uit van de orde *Asparagales*. De plant is verwant aan de lis, hoewel hij eruitziet als een gras. De taxonomische indeling is als volgt:

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Asparagales
- Familie: Iridaceae (Lissenfamilie)
- Geslacht: *Sisyrinchium*
- Soort: chilense

Synoniemen

De plant is algemeen bekend onder de geaccepteerde botanische naam *Sisyrinchium chilense* Hook. Er is echter enige verwarring binnen het geslacht *Sisyrinchium* vanwege de grote variatie in soorten. Specifieke homotypische synoniemen voor *S. chilense* zijn niet breed gerapporteerd, maar het kan in oudere literatuur of lokale context soms worden aangeduid met een andere naam die later is gesynchroniseerd. De gemeenschappelijke naam is Chileens *Blue-eyed Grass* of in het Chileens *Huilmo* of *Huilmo azul*.

Variëteiten en Cultivars

Sisyrinchium chilense is een wilde soort uit Zuid-Amerika. Er zijn *geen* algemeen erkende variëteiten (*varietas*) of cultivars (*cultivars*) van *Sisyrinchium chilense* die specifiek in de handel worden gebracht. Het is belangrijk op te merken dat het geslacht *Sisyrinchium* als geheel veel gekweekte soorten en cultivars heeft, zoals:

- *Sisyrinchium angustifolium* 'Lucerne': Een veel voorkomende cultivar met grotere en overvloedigere, helder violetblauwe bloemen gedurende een langere periode.
- *Sisyrinchium bellum* 'Stripey': Een opvallende cultivar van een verwante soort met compacte pollen van grijsgroene bladeren met bleekgele randen (gevekt).
- *Sisyrinchium* 'Quaint and Queer': Een hybride met bloemblaadjes die afwisselend zachtbruin/beige en paars zijn.
- *Sisyrinchium bellum* 'E. K. Balls': Een dwergvorm van een verwante soort met mauve bloemen.

Familie

De soort behoort tot de *Iridaceae*, in het Nederlands de Lissenfamilie. Ondanks de gemeenschappelijke naam 'Blue-eyed Grass', is het geen echt gras (*Poaceae*).

Hoogte

Deze vaste plant vormt polvormige groei en bereikt een volwassen hoogte van ongeveer 20 tot 50 centimeter.

Bloemkleur

De bloemkleur van *Sisyrinchium chilense* is over het algemeen *wit* tot *paarsblauw*, vaak met een *geel centrum* of 'oog'. De bloemen zijn stervormig en gaan open bij zonsopgang om 's avonds weer te sluiten, en elke bloem bloeit slechts één dag.

Bladkleur

De bladeren zijn smal en zwaardvormig, staan rechtop en vormen een waaivormige pol, typerend voor de Lissenfamilie. De kleur van het loof is *groen* tot *frisgroen* of *blauwgrijs*.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt in de *zomer*, maar kan al beginnen in de late lente en doorgaan tot in de vroege herfst, afhankelijk van het klimaat en de standplaats.

Standplaats

De plant prefereert een *zonnige* tot *licht beschaduwde* standplaats. De bodem moet *goed doorlatend* zijn en kan variëren van arm tot matig vruchtbaar. Eenmaal gevestigd is de plant *droogtetolerant*, maar hij heeft het liefst een bodem die *niet te nat* is in de winter.

Herkomst

Sisyrinchium chilense is inheems in *Zuid-Amerika*, met name *Chili*.

Soort gewas

Het is een *overblijvende (vaste)* plant. Het wordt vaak beschreven als een *kruidachtige* plant met een *grasachtige* groeiwijze.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door *zaaien*. De zaden hebben vaak een koude periode (*stratificatie*) nodig om te kiemen, wat in de natuur gebeurt door de winterkou. Een andere methode is door *deling* van de pollen of de wortelstokken (*rhizomen*) in het voorjaar.

Klimaatzone (USDA-zones)

Specifieke zones voor deze Chileense soort zijn soms moeilijk te bepalen, maar uit de herkomst en kweekinformatie blijkt een tolerantie voor koudere omstandigheden. De soort wordt vaak als geschikt beschouwd voor *USDA-zones 7 tot 9*, maar kan met bescherming ook in koudere zones overleven. Dit is afhankelijk van de wintervochtigheid; het is vooral gevoelig voor natte kou.

Insecten

Zoals veel bloeiende planten trekt *Sisyrinchium chilense* verschillende *bestuivers* aan. Er is geen specifieke informatie over plagen of ziekten. De bloemen trekken in het algemeen bijen en andere kleine bestuivende insecten aan. De plant is vaak *hertbestendig*.

Bronvermelding

https://www.plant-world-seeds.com/store/view_seed_item/8211/sisyrinchium-chilense-seeds

<https://www.chileflora.com/Florachilena/FloraEnglish/HighResPages/EH0580.htm>

https://www.picturethisai.com/nl/wiki/Sisyrinchium_chilense.html

<https://hort.extension.wisc.edu/articles/blue-eyed-grass-sisyrinchium/>

<https://www.farreachesfarm.com/products/sisyrinchium-chilense>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Sisyrinchium</i> (Oudgrieks, onzeker), <i>chilense</i> (uit Chili)
Taxonomie	Familie: Iridaceae, Geslacht: <i>Sisyrinchium</i> , Soort: <i>chilense</i>
Synoniemen	Chileens <i>Blue-eyed Grass</i> , <i>Huilmo</i> , <i>Huilmo azul</i>
Variëteiten en Cultivars	Geen bekende variëteiten of cultivars van <i>S. chilense</i> in de handel.
Familie	Iridaceae (Lissenfamilie)
Hoogte	20 tot 50 centimeter
Bloemkleur	Wit tot paarsblauw, vaak met geel centrum
Bladkleur	Groen tot frisgroen of blauwgrijs
Bloeiperiode	Late lente tot vroege herfst (zomer)
Standplaats	Volle zon tot lichte schaduw; goed doorlatende grond
Herkomst	Chili (Zuid-Amerika)
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige plant
Vermeerderingswijze	Zaaien (vereist koude stratificatie), deling van pollen/wortelstokken
Klimaatzone (USDA-zones)	Vermoedelijk USDA 7 tot 9 (met bescherming in koudere zones)
Insecten	Trekt diverse bestuivers (o.a. bijen) aan